

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΑΙ

Ἀπέθανεν εἰς τὴν ἑπταλιν Σερενέλλα, ὁ διάσημος συγγραφεὺς τῆς Ἱταλίας Παῦλος Μαντεγκάτζα.

Ὁ Μαντεγκάτζα ἐγεννήθη εἰς τὴν Μόντζαν τὴν 31 Ὀκτωβρίου 1831, ἐσπούδασεν εἰς τὸ Μιλάνον, εἰς τὴν Πίζαν καὶ τὴν Παρίαν καὶ εἰς τὰ Πανεπιστήμιον τοῦτο ἔλαβε τὸ διπλωμα τῆς Ἱατρικῆς.

Εὐθὺς μετὰ τὴν ἀναγόμενόν του ὡς διδάκτορος ἐξέδωκε τὸ πρῶτόν του ἐπιστημονικὸν σύγγραμμα περὶ αὐτομάτου γενέσεως, μετὰ ταῦτα δὲ ἐταξείδευεν ἐπὶ πολὺ εἰς τὴν Νότιον Ἀμερικὴν, ὅπου καὶ ἐνυμφεύθη.

Τὰ μεγάλα γεγονότα τῆς ἀναγεννωμένης Ἱταλίας τὸν ἐκάλειν ἐκ νέου εἰς τὴν Εὐρώπην. Μετὰ τὴν πολιτικὴν ἀποκατάστασιν τῆς πατρίδος του, ὁ Μαντεγκάτζα ἐχρημάτισεν ἱατρός τοῦ Μεγάλου Νοσοκομείου τοῦ Μιλάνου καὶ κατόπιν καθηγητῆς τῆς Γενικῆς Παθολογίας ἐν Παρίῳ.

Ἀλλὰ τὸ φιλελεύθερον πνεῦμά του δὲν ἠδύνατο νὰ περιοριζῇ ἐντὸς τῶν στενῶν ὁρίων μᾶς ξηρᾶς διδασκαλίας, καὶ διὰ τοῦτο ἤρρισε νὰ συγγράῃ. Ὁ Μαντεγκάτζα ἦτο προσωρισμένος νὰ ἐκλαϊκώσῃ τὰ μεγάλα ἐπιστημονικὰ προβλήματα.

Ἐδημοσίευσεν ἅπειρα λαϊκο-ἐπιστημονικὰ συγγράμματα, διακρινόμενα μᾶλλον διὰ τὸ θεμιτὸν καὶ κομψὸν τοῦ ὅρου των καὶ διὰ τὸν ἐνδουσιασμόν των, παρὰ διὰ τὴν ἐπιστημονικὴν ἀκριβολογίαν των.

Μεταξὺ τῶν συγγραμμάτων του διακρίνονται ἡ «Φυσιολογία τῆς Ἡδονῆς», ἡ «Φυσιολογία τοῦ Πόνου», ἡ «Φυσιολογία τοῦ Γάμου», τὸ «Ἡμερολόγιον τῆς Ὑγιεινῆς», ὁ «Ἀγνωστος Θεός», «Μία ἡμέρα ἐν Μαδέρα», καὶ τὸ τολμηρότατον «Οἱ ἀνθρώπιναι ἔρωτες».

Μελετᾶται ἡ ἀνέγερσις μνημείου εἰς τὸν Μωρεῆς ἐν Παριείοις εἰς τὴν πλατείαν Montrouge.

Ὁ ζωγράφος κ. Φρ. Ἀριστέυς, ὅστις τόσα δέγματα ἔδωσε τῆς μεγάλης του καλλιτεχνικῆς ἀξίας, ἀπῆλθεν εἰς Μόναχον, ὅπως ἐγκατασταθῇ ἐκεῖ.

Ἡ κυρία Κρόν Τζόουνς, μεταφράστρια ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ, ἐνήγαγεν εἰς δίκην τὸν ἐκδότην Πέννην, διότι εἰς τὸ τέλος τῆς παρ' αὐτῆς γενομένης μεταφράσεως τοῦ «Ἰσχυρὸς ὡς ὁ θάνατος» τοῦ Γκν-δὲ-Μωπασσάν ὁ ἐκδότης προσέθεσεν ἄλλα δέκα διηγήματα τοῦ Μωπασσάν, τὰ ὅποια ἡ κυρία Τζόουνς δὲν εἶχε μεταφράσει.

Τὰ διηγήματα ταῦτα ἴσαν ἀνήθικα καὶ ἡ μεταφράστρια ἐθεώρησε τοῦτο προσωπικὴν κατ' αὐτῆς προσβολήν.

Ἦνοιξε τὰς πύλας του εἰς τὴν Κοπεγχάγην τὸ δεῦτερον Συνέδριον τῶν σοσιαλιστῶν. Παρήσαν 130 ἀντιπρόσωποι ὅλων τῶν χωρῶν τῆς Ἀμερικῆς καὶ Εὐρώπης, μεταξὺ τῶν ὁποίων 20 ἀπεσταλμένοι ἐξ Ἀγγλίας. Πρόεδρος ἐξελέγη ἡ κυρία Λάρα Πέικεν ἀπὸ τὴν Στουτγάρδην. Γραμματεὺς ἡ κυρία Μοντεφιόρε, ἡ γνωστὴ συγγραφεὺς τοῦ Λονδίνου. Ἀφ' οὗ ἐνήφισαν ἐκφρασίαν συμπαιδείας πρὸς τὸ Φιλανδικὸν ἔθνος, τὸ ὅποion εἶνε τὸ μόνον Εὐρωπαϊκὸν ἔθνος, τὸ ὅποion ἐδέχθη τὰς γυναῖκας εἰς τὴν Βουλὴν, συνεζητήθη μία ἐκθεσις τῆς Σοσιαλιστικῆς Ὁμοσπονδίας τῶν γυναικῶν τῆς Ἀγγλίας ὑπὲρ τῆς εἰρήνης.

Ὁ ἐν Κων/πόλει νυὸς τῆς Ἀρίας Σοφίας εὐρίσκειται πρὸ τίνος ἐν κινδύνῳ. Ὑπόγειοι ἴσως ὑποκαφαί τοῦ ἐδάφους προσέκλιναν τὴν καθήξην αὐτοῦ ἐξ ἧς

ἐπαρουσιάσθησαν ὀρήγματα τινα εἰς τε τὸν κύριον θόλον καὶ τὰς ὑποβασταζούσας αὐτὸν στήλας. Ἡ Τουρκικὴ Κυβέρνησις εὐθὺς ὡς ἐγένοντο αἰσθητὰ νὰ ὀρήγματα ταῦτα ἔπλευσεν νὰ ζητήσῃ τὴν γνώμην τῶν ἐν Κων/πόλει μηχανικῶν καὶ ἀρχιτεκτόνων, ἐπειδὴ ὅμως αἱ γνώμαι αὐτῶν ἐδιχάσθησαν, προσέκλινε τὸν ἔσοχον τῆς Ρώμης Βυζαντιολόγον καὶ ἀρχιτέκτονα κ. Μαραγκιώνην. Κατηρτίσθη ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν καλλιτέρων Ὀθωμανῶν ἀρχιτεκτόνων ὑπὸ τὴν προεδρίαν του, ἡτις θὰ μελετήσῃ τὰς βλάβας καὶ θὰ ὑποδείξῃ τὰ μέτρα, ἅτινα πρέπει νὰ ληφθῶσιν ὅπως σωθῇ τὸ Βυζαντινὸν ἀριστοῦργημα ἀπὸ τὸν κίνδυνον τῆς καταπτώσεως.

Τὴν 14 Σεπτεμβρίου τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Βερολίνου ἐορτάζει τὴν 100τηρίδα του. Εἰς τὴν ἐορτὴν θὰ μετὰσχῃ καὶ τὸ Ἑλληνικὸν Πανεπιστήμιον διὰ τοῦ κ. Σ. Λάμπρου.

Ἡ προκηρπίσσα Λουὲλ Παρλάνγκ Οὐγγαρέζα θέλει μεταβῇ εἰς Ν. Ὑόρκην ὅπως ζωγραφίσῃ τὸν πρόεδρον Γουλιέλμον Ταφτ. Εἶνε ζωγράφος διάσημος, ἔχει ἐπτάκις ζωγραφίσῃ τὸν Γουλιέλμον, τὰ δὲ χρήματα τὰ διωθέντι εἰς φιλανθρωπικοῦς σκοποὺς. Εἰς τὸ μεγαλείτερον ξενοδοχεῖον τῆς Ν. Ὑόρκης παρήγγειλε νὰ τῆς φυλαχθῶσι 17 δωμάτια.

Ἐτελέσθησαν εἰς τὸ Ἴσλ τὰ ἀποκολυπτῆρια τοῦ ἀγάλματος τοῦ ἀνεγερθέντος ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἐπετείου τοῦ Ἀυτοκράτορος ὑπὸ τῶν κυρηγῶν τῆς Ἀστρούργουρας.

Πλούσιος ἀστὸς τῆς Βιέννης ἠγόρασε τελευταίως τὸν «Ἰππέα» — θανμάσιον ἀγαλμα τοῦ Ἰωσήφ Μύλερ — καὶ τὸ ἐδώρησεν εἰς τὸν ἄθλον ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ στηθῇ εἰς μίαν τῶν πλατειῶν τῆς πόλεως. Τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον ὅμως τῆς Βιέννης διεμαρτυρήθη ἐναντίον τῆς ἰδρύσεως τοῦ ἀγάλματος διὰ μόνον τὸν λόγον ὅτι ὁ Ἰππεὺς εἶνε γυμνός.

Τὸ γεγονός ἐνθυμίζει τὸν Πάπαν ἐκεῖνον ὅστις διέταξε νὰ καλυφθοῦν μὲ φύλλα σукκῆς οἱ ἀγγελοι.

Τραγικὸν ἔσχε θάνατον ἐν Γαλλίᾳ ἐντὸς σιδηροδρόμου ὁ τέως ἐφέτης Νικόλαος Κοτσάκης, συγγραφεὺς ἱστορικῶν μονογραφιῶν καὶ κατ' ἐξοχὴν φιλότεχνος ἀνὴρ. Ἰδίαις δαπάναις ἀνήγειρε τὸ βάθρον τοῦ ἀνδριάντος τοῦ Κολοκοτρώνη, ἐπίσης δὲ μνημεῖον ἐν τῇ παραλιακῇ πλατείᾳ τοῦ Ναυπλίου εἰς μνήμην τῶν κατὰ τὸν Ἑλληνικὸν ἀγῶνα πεσόντων φιλελλήνων, ἐσκόπει δὲ νὰ πρωτοστατήσῃ εἰς τὴν ἀνέγειρσιν ἀδριάντων τοῦ Καραϊσκάκη καὶ τοῦ Ρήγα Φεραίου.

Ἀπέθανεν ὁ ἐταῖρος τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας Ἀλβέρτος Βανδᾶλ, ἐκ τῶν ἐμβριθεστέρων Γάλλων ἱστοριογράφων, ἐν ἡλικίᾳ 57 ἐτῶν. Ἐκ τῶν γνωστοτέρων του ἔργων εἶνε «Λουδοβίκος ΙΕ'» καὶ ἡ «Εἰσαφῆτις Ρωσσίας», «Ναπολέον καὶ Ἀλέξανδρος Α'», «ἡ Ἀναγόρευσις τοῦ Βοναπάρτου», «ἡ Ὀδύσεια ἐνὸς πρεσβευτοῦ» καὶ ἄλλα.

Ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις ὁ τέως διευθυντῆς διδασκαλίου Μιλτιάδης Βρατοῦνος συγγραφεὺς πολλῶν παιδαγωγικῶν ἔργων ἐν οἷς καὶ «Τὰ κατὰ τὸν Θρησκείαν».



Ἡ Ἰταλὶς ὑψίφωνος Ἀδὰ Τζιακέτι

Κατὰ τὰς παραστάσεις τοῦ ἐν Φαλήρῳ Ἰταλικοῦ μελοδραματικοῦ θιάσου πρωτηγωνίστησεν ἡ πολυθέλητος διερμηνεύτρια τῶν μεγάλων Ἰταλικῶν μουσουργῶν καὶ ἐκλεκτὴ τοῦ Καροῦζο φιλὴ Ἀδὰ Τζιακέτι. Τὸ τάλαντον τῆς ὑποκρίσεως, ἀμιλλᾶται πρὸς τὸ τῆς φωνῆς, ἥτις εἰς τοὺς μᾶλλον δυσχερεῖς, ρόλους ὅτινες ἀπαιτοῦν ἐντασιν καὶ εὐστροφίαν καὶ ψυχικὰς δονήσεις, ἀνεδείχθη ἀπαράμιλλος. Ἡ δεσποινὶς Τζιακέτι ἀνεχώρησεν ὅπως παραστῇ κατὰ τὴν δίκην τοῦ Καροῦζο, συγχρόνως δὲ ὅπως ὑπογράψῃ συμβόλαιον μετὰ τῆς διευθύνσεως τοῦ Μεγάλου Μελοδράματος τῆς Ν. Ὑόρκης, ἔνθα θὰ ἐργασθῇ κατὰ τὴν χειμερινὴν περιόδον. Ἡ δεσποινὶς Τζιακέτι κατὰ τὴν ἐδῶ διαμονὴν τῆς συχνὰ ἐπισκέπτετο τὰ ἀρχαῖα μνημεῖα, μελετῶσα τὴν τέχνην αὐτῶν.

*

Τὸν Ὀκτώβριον θ' ἀνοίξῃ εἰς τὴν Γερμανικὴν πόλιν Σένεμπερκ ἔκθεσις ἀφιερωμένη εἰς τὴν μνήμην τῆς Βασιλίσσης Λουίζης καὶ ἀφορῶσα «Τὸ παιδίον κατὰ τὰς τελευταίας ἑκατονταετηρίδας». Θὰ ἐκτεθοῦν φορέματα, βιβλία, χειρόγραφα, παιγνίδια, εἰκόνες καὶ ὅτι ἄλλο ἔχει σχέσιν μετὰ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν τοῦ ἀνθρώπου, διὰ τὴν ἀποδειχθῇ ἅν τὰ παιδιά ἀνατρέφοντο καὶ ἐδιδάσκοντο καλλίτερον τότε ἢ τώρα. Ἡ διοργανωτικὴ ἐπιτροπὴ τῆς Ἐκθέσεως προσπαθεῖ ἰδίως νὰ συλλέξῃ τὰ λείψανα τῶν βιβλίων, εἰκόνων, χειρογράφων, παιγνιδίων κατὰ τῆς παιδικῆς ἡλικίας τῶν μεγάλων ἀνδρῶν.

*

Εἰς ἀπὸ τοὺς ἐπιφανεστέρους Γάλλους γλύπτας, ὁ Emm. Fremiet, ἀπέθανεν εἰς τοὺς Παρισίους. Ἐγεννήθη τῷ 1824, ἦτο δὲ ἀνεψιὸς καὶ μαθητὴς τοῦ Rude. Κατ' ἀρχὰς ἐργάζετο ὡς λιθογράφος διὰ νὰ πορίζεται τὰ πρὸς τὸ ζῆν, καὶ εἰτα ἔγινεν ζωγράφος. Τὸ πρῶτον γλυπτικὸν ἔργον μὲ τὸ ὅποιον ἐνεφανίσθη εἰς τὸ Παρισινὸν Σαλὸν τῷ 1845 ἦτο μίνα σπουδὴ Cazeille. Ἐκτοτε

ἐξέθηκε πλέον τῶν 200 ἔργων. ἐκ τῶν ὁποίων διακρίθησαν τὰ ἑξῆς: Chien courant blessé (μουσεῖον Λουξεμβούργου), Le cheval à Montfaucon (ἰδιοκτησία τοῦ Κράτους), Carabinier, Voltigeur, μία σειρά ἀγαλμάτων τῆς ἐποχῆς Ναπολέοντος τοῦ Γ', Cavalier romain (βραβεῖον τῆς παγκοσμίου ἐκθέσεως τοῦ 1867), Napoléon I', La Guerre (κολοσσιὰ προτομή, 1872), Jeanne d'Arc (ἀγαλμα στήθην εἰς τὴν πλατεῖαν τῶν Πυραμίδων τῷ 1847), Le Grand Condé, Charles V (ἰδρὺν δὲν εἰς τὴν Ἑθνικ. βιβλιοθήκην) Chevaux de cours (σύμπλεγμα ὀρειχάλκινον, 1885), Gorille (βραβεῖον τιμῆς 1887), Velasquez, Saint Georges, Orangs—outango et sauvage de Bornéo (ποιηθὲν διὰ τὸ Μουσείον), Saint Michel καὶ ἄλλα. Ἀπὸ τοῦ 1892 ἦτο μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν Καλῶν Τεχνῶν ἤτο δὲ καὶ καθηγητὴς τοῦ σχεδίου τῶν ζώων εἰς τὸ Μουσείον τῆς φυσικῆς ἱστορίας.

*

Εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἀπεβίωσε ὁ μέγας ζωγράφος τῆς πορτραφαιτικῆς σχολῆς Χώλμαν Χὼντ. ὅστις ἀπεφασίσθη νὰ ταφῇ εἰς τὸ Ἀγγλικὸν Πάνθεον, ἦτοι εἰς τὸν καθεδρικὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Παύλου καὶ δὴ εἰς τὴν γωνίαν τοῦ προαύου, τὴν καλουμένην γωνίαν τῶν καλλιτεχνῶν, παραπλεύρως τοῦ τάφου τοῦ μεγάλου του φίλου καὶ διασώμου ζωγράφου τῆς Ἀγγλίας Μιλλέ.

Ἡ κηδεία ἐγένετο μετὰ πάσης ἐπισημότητος, ἐπειδὴ δὲ ὁ ζωγράφος διὰ τῆς διαθήκης του ἐξήτησε τὴν καθορὴν τῆς σοροῦ του, διὰ πρῶτην φορὰν κατετέθη τέφρα ἀνδρωπύρην εἰς τὸν Ἅγιον Παῦλον.

ΘΕΑΤΡΑ

Ἡ δεσποινὶς Ζωγράφου εἶνε ἡ πρώτη δραματικὴ συγγραφεύς, ἥς ἔργον ἀνεβιβάσθη πρὸ ἐτῶν ἐπὶ σκηνῆς. Ἡ «Τζέννη μὲ τὸ γέλοιο τῆς» εἶνε κομπογραφμένον δράματάκι μὲ πραιότυπον σύνθεσιν, γραμμένον με δλωσ γυναικεῖαν χάριν. Δὲν ἔχει δραματικὰς ἐξάρσεις, μάλιστα ἡ σκηνὴ τῆς συναντήσεως τῆς Τζίνης μὲ τὸν Στέφανον—ἴσως διότι ἀπαχθὴ ψυχρὰ—δὲν ἔδωκε τὴν συγκίνησιν, ἣν ἡ κριτικὸς ἐκείνη στιγμήν ὑπέσχετο. Πολὺ εὐμορφὸν τὸ τέλος. Ἡ κωρὴ ἡ αἰωνίως καὶ διὰ τὸ παρα-



Εὐγενία Ζωγράφου

μικρὸν γελῶσα, θυσιάζει χάριν μιᾶς φίλης τῆς τοῦ αἵσθημά της, ὁ ἀθῶος, ὁ χαριτωμένος χορακτὴρ τῆς

Τζένης εκιάζεται από την οδύνην. Τὸ γέλιο της ξεσπᾷ εἰς λυγμούς. Ἡ δεσποινὶς Κοτοπούλη, ἐφ' ἧς ἐστηρίζετο ὅλον τὸ ἔργον, ἔπαιξε μὲ πολλὴν ὀρεξίν. Ἐγέλασε ἀρεκτά, ἴσως εἰς πείσμα τοῦ κ. Ἰωσήφ, διὰ τὸν ὅποιον τὸ γέλιο τῆς Ἀδὸς Κοτοπούλη κατήντησεν ἐφιάλτης.

*

Ἡ ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ μελοδράματος ἐμφάνισις τῆς **Ρεβέκκας** (κ. Ὀλγας Παπαδιαμαντοπούλου) ἀπετέλεσε τὸ σπουδαιότερον θεατρικὸν γεγονός τοῦ λήξαντος μηνός. Καταρροῖσα εὐτόλμως τὰ ὁδοφράγματα τῶν κοινωνικῶν προλήψεων, ἀφοσιώθη εἰς τὴν τέχνην, πρὸς ἣν τὴν ὤθει εἰς διακαῆς ἔρως. Ἡ ἐμφάνισις της κατεχειροκροτήθη ἐπὶ τρεῖς ἑσπέρας μετ' ἐνδείξεων ἐξαιρετικῆς ὁλως εὐνοίας. Μολοντοὶ κατείχοντο ὑπὸ εὐλόγου συγκινήσεως, εἰς τὴν «Καβαλερίαν» ἰδίως, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς «Παλητάσους», ἔψαλε μὲ πολὺ αἰσθημα καὶ διαύρειαν. Ἡ ὑπόκρισις της ἀνωτέρα πάσης προσδοκίας· χωρὶς καμμίαν ὑπερβολὴν ἀπέδιδεν ἐκφραστικώτατα τὸν ρόλον της. Ἐὰν ληφθῇ ὑπ' ὄψει διὰ τὴν ἐμφάνισιν της ἦτο κάπως βιαστική, δὲν ἔχρηται ἡ θερμότητα νὰ συγκαρῇ τὴν εὐτολμον καὶ ἡδύλαον καλλιτέχνηδα, τὴν ὅποιαν ἠτύχησε νὰ ἀποκτήσῃ τὸ Ἑλληνικὸν μελόδραμα. Ἡ Ρεβέκκα μελετᾷ ἤδη τὴν «Κάρμεν».

*

Ὁ **Κινηματογράφος τοῦ 1910** εἶε κομψότερος, ἂν δὲν εἶνε εὐφρυνέστερος, τῶν προγεγεσμένων. Ἐχει ἰδίως ἐφέτος πολλὰ τραγουδάκια, ὀφειλόμενα εἰς τὴν πρωτοτυπίαν τοῦ ἐν Παρισίοις εἰδικοῦ διὰ τὰς ἐλαφρὰς συνθέσεις κ. Κλ. Τριανταφύλλου, χαρακτηριστικὴ δὲ ἐπιτυχία τῆς παραστάσεως ἦτο τὸ διπλοῦν σφύριγμα τοῦ μαέστρου. Ἡμπορεῖ νὰ λεχθῇ διὰ πρώτην φοράν σφύριγμα ἐστῆριξε θεατρικὸν ἔργον.

Ὁ «Κινηματογράφος» ἀνέστυρεν ἐκ τῆς ἀφανείας τὴν κ. Γαβριηλίδου, τὴν ἀμίμητον εἰς τὴν παρωδιαν τύπων, ἰδίως ξενικῶν. Ὡς Γύφτισσα χειρομάντις, ὡς Τραγιῶτις, ὡς Ἐκκαθάρισις ἐπῆρξε μοναδική. Ἡ δεσποινὶς Φιλίππιδου καὶ ἡ κ. Μουστακά χαρίζονται εἰς τὰ νούμερά των.

Ἐκ τῶν σκηνῶν κομικωτάτη εἶνε ἡ τῶν Σερφιωτῶν, ἡ τῶν Ἀρσακειῶν καὶ πολὺ καλλιτεχνικὴ ἡ τῶν Νεράιδων. Ἐν γένει, ἡ τρίτη πρᾶξις εἶνε ἡ καλλιτέρα. Εἰς τὸν «Κινηματογράφον» ἐδείξεν ἀνέλιπτον κομικὸν τάλαντον καὶ ὁ κ. Παπαγεωργίου ὡς Ὑδραῖος.

*

Ὁ κ. Μαρσέλλος πρότερον φορὰν ἠθέλησε νὰ δοκιμάσῃ τὰς συγκινήσεις τῆς σκηνῆς, οὐροκινδυνεύσας δι' ὑποθέσεως, ἥτις συνδέεται μὲ τὰ τῶσον εὐρέως κυκλοφορήσαντα εἰς παλαιότεραν ἐποχὴν «Κακοεργήματα τῆς Ἀγγέλω». Τὸ λαϊκὸν θέμα ἠδίκησε τὸ καλογραμμένον δράμα τοῦ κ. Μαρσέλλου, ὅστις ἐχειρίσθη τὴν ὑπόθεσιν μὲ ἀρεκτὴν εὐγένειαν καὶ φαντασίαν. Ἀνέλαβε νὰ παρουσιάσῃ ἐπὶ σκηνῆς τὴν Ἀγγέλω, μὲ τὴν ἄλυσσον τῶν ἐγκλημάτων της, ὅχι ἀγρίαν ἀλλ' ἀπεναντίας μᾶλλον συμπαθῆ.

Ἡ ἐπήρεια μυθιστορημάτων τῆς παλαιᾶς σχολῆς εἶνε ἐμφανής· ἀλλὰ τὸ ἔργον ὡς λαϊκὸν ἦτο ἀπὸ τὰ καλλίτερα ποῦ ἐπαίχθησαν ἕως τώρα τοῦ εἵδους αὐτοῦ. Ἀφοῦ δὲ συγγραφεῖς δημοσιογράφοι ἔχοντες κάποιον τάλαντον ἐκμεταλλεύονται τὰς εὐκόλους συγκινήσεις, εὐφρυνῶς ὁ κ.



Ἡ νέα ὑψίφωνος τοῦ Ἑλλ. μελοδράματος **Ρεβέκκα**

Μαρσέλλος ἀντεπεξῆλθε, ὑποδεικνύων ἓνα καλλίτερον δρόμον.

*

Ὁ τετραπλοῦς τίτλος «Ἐὐα-Μαρία-Ἐλένη-Σαλώμη» προδιέθεσε φαιδρῶς τὸ κοινόν, δυσμενῶς δὲ ἡ πρὸ τῆς παραστάσεως δήλωσις διὰ τὸ ἔργον εἶχεν ὠμὰς καὶ ἀπρεπεῖς ἐκφράσεις. Καὶ αἱ ἐκφράσεις μὲν δὲν ἔκαμαν, ὡς ἐφοβεῖτο ὁ κ. Ἰωσήφ, πολὺ κακὴν ἐντύπωσιν, ὅσον τὸ ἄκαιρον, εἰς τὴν συγκινητικώτεραν μάλιστα σκηνήν, γέλωτο τῆς Ἀδὸς Κοτοπούλη, ἡ ὅποια δὲν κατώρθωσε νὰ κρατηθῇ, βλέπουσα εἰς τὰ παρασκήνια τὸν ἴδιον συγγραφέα ψάλλοντα ἓνα τραγοῦδι, τὸ ὅποιον εἶχε σφηνώσῃ εἰς τὸ δράμα του. Ἐπίσης ἡ ἐμφάνισις ἐνὸς μωροῦ προεκάλεσε ψιθυρισμοὺς ἐπιφόβους καὶ ἡ παράστασις ἐτελείωσε ψυχρῶς.

*

Πολὺ ἐνωρίς καὶ πολὺ ἐπιτιμητικὰ οἱ συγγραφεῖς μας ἔθιξαν κοινωνικὰ ζητήματα ἐπὶ σκηνῆς. Ὅλοι ἐπροθυμοποιήθησαν νὰ παραστήσουν τὴν Ἑλληνικὴν κοινωνίαν ὡς ἔκφυλον. Εἰς τὴν προσπάθειαν αὐτὴν, ἦν κυρίως χαρακτηρίζει τὸ ἀναληθές—σημαντικὸν ἐλάττωμα διὰ δραματικὸν ἔργον—ἀνάγονται καὶ οἱ «Σκλάβοι» τοῦ κ. Νικολοπούλου, οἱ σκλάβοι τῶν κοινωνικῶν προλήψεων, τῆς ψευδεπιδείξεως, οἱ ὅποιοι φέρουν πρὸς τὴν καταστροφὴν μίαν οἰκογένειαν ἀνεργάτιστον. Ὑπάρχει μόνον μία κόρη, ἡ ὅποια ζῇ μὲ τὴν ἀντίληψιν τῆς

ήθικης, ἀλλ' ἡ ὁποία ἐπὶ τέλους πίπτει καὶ αὐτὴ θύμα τοῦ περιβάλλοντος. Τὸ ἔργον ἤρθε εἰς πλείστους, μολοντοὶ ὑπόθεσις δὲν εἶνε πρωτότυπος, οὔτε οἱ χαρακτήρες ἐπαρκῶς ψυχολογημένοι, διότι ὁ συγγραφεὺς ἀποφεύγει τὴν ἐπεισοδιακὴν δράσιν τῶν προσώπων στηριζόμενος μᾶλλον εἰς τὴν νοημοσύνην τοῦ κοινοῦ ὅπως ἐννοήσῃ ὅσα ἀπροσώπωνται. Ὑπάρχουν σκηναὶ ἐνδιαφέροντος, ἰδίως εἰς τὴν β' πράξιν, ὡς καὶ διδάγματα διὰ τὰς οἰκογενεῖας ἐκείνας, αἱ ὁποῖαι χάριν ἐφημέσου ἐπιδείξεως κλονίζουσιν τὰ θεμέλια τοῦ οἴκου τῶν. Ἡ καταστροφὴ ἐπανέρχεται τραγὰ καὶ οὕτως εἰπεῖν ἐν συρροῇ, ὅχι ἀνταξία τῆς ἐν συνόλῳ δράσεως.

*

Ὁ κ. Δεληκατερίνης ἐμαστίλωσε τοὺς μετανάστες, οἱ ὁποῖοι «Διὰ τὸ Χρῆμα» ἐγκαταλείπουν τὰς οἰκογενεῖας τῶν, αἵτινες οὕτω καταστρέφονται. Μίαν τοιαύτην παρουσιάζει με πολλὴν δύναμιν ὀλίγον ὁ τέχονσαν τῆς στυγνότητος. Ὅταν μετὰ πολυτελῆ ἀπουσίαν ἐπανέρχεται ὁ μετανάστης συλλέγει ἐρεῖπια. Ὁ ἰδιοκτῆτης τῆς οἰκίας ἐξώνει τὴν οἰκογενεάν του, τὸ παιδί του ἀποθνήσκει, ἡ ἀδελφὴ του ἐγγινεν εἰς αἰσθῆσιν καὶ ἡ γυναῖκά του κλονίζεται νὰ πέσῃ εἰς τὰ δίκτυα τὰ ὁποῖα ἐπιτηδεύουσιν στήνουν οἱ ἐπιβουλευόμενοι τὴν τιμὴν τῆς. Ἡ πεῖνα τοὺς ἔχει ἐρημάξῃ ὅλους. Αἱ σκηναὶ εἶνε γραμμέναι μὲ ὦμὴν δύναμιν. Ὑπάρχουν στιγμαὶ καθ' ἃς ἀγανακτεῖ τις καὶ πνίγεται ἢ αἰσθητικὴ πλὴν ἀντίληψις, διὰ νὰ κυριαρχήσῃ ἡ δόνησις τῶν νευρῶν. Ὁ σκοπὸς δι' ὃν ἐγράφη τὸ ὅραμα, ἐθνικῆς σημασίας, δικαιολογεῖ τὴν παράστασιν αὐτοῦ.

*

Με τὸν συμβολικὸν τίτλον «Ὑπεράνω τοῦ κόσμου τούτου» ὁ συνάδελφος κ. Βῶκος ἐδίδασκε τὴν θεωρίαν—ἣτις ὑπάρχει βεβαιότης νὰ μένῃ θεωρία πάντοτε—ὅτι ὁ γάμος πρέπει νὰ υποχωρῇ πρὸ τοῦ ἔρωτος. Εἰς ζωγράφος ἀγαπᾷ μίαν ὑπανδρευμένην καὶ ἀνταγαπᾶται. Ἀλλὰ δὲν τοῦ ἀρκεῖ αὐτό διὰ νὰ εἶνε ἡ εὐτυχία του πλήρης, πρέπει νὰ τὴν ἔχει ὡς σύζυγον. Καὶ μὲ ὄφρος ἱταμώτατον ἀποκαλύπτει εἰς τὸν κατάπληκτον ἀλλ' ἀσθενὸς χαρακτήρος σύζυγον ὅτι ἀγαπᾷ τὴν γυναῖκά του καὶ ἀπατεῖ παρ' αὐτοῦ νὰ τοῦ τὴν παραδώσῃ. Ὁ σύζυγος ὅστις ἀγαπᾷ καὶ τὴν γυναῖκά του καὶ τὸν φίλον του κλαίει μὲ πολλὴν γυναικείαν εὐαισθησίαν, δτε ἡ σύζυγος ταλαντευομένη μεταξὺ καθήκοντος καὶ αἰσθήματος ἀγαπᾷ καὶ σύζυγον καὶ ἐραστὴν, αὐτοκτονεῖ, τὴν μιμνᾷ δὲ ὁ ἐραστής, ἵνα συναντηθῶσιν ὑπεράνω τοῦ κόσμου τούτου. Ἡ βῆσις τοῦ ἔργου εἶνε ἀντικοινωνικὴ ἀναγομένη μᾶλλον εἰς τὰς φαντασιοπληξίας τῆς ποιήσεως. Ἀνατέμνεται ἐν τοῖτοις μετὰ δεξιότητος ἡ ἀνθρωπίνη ψυχὴ εἰς τὰς ἀδυναμίας τῆς εἰς σκηνὰς τινὰς ὁ συγγραφεὺς ἀνεδείχθη βαθὺς ψυχολόγος.

*

Ὁ «Ξένος» τοῦ κ. Ποριώτου εἶνε κωμωδία.. σοβαρά. Δεπτῇ, μὲ καλῶς διαγεγραμένους χαρακτήρας, κομικὰς σκηνὰς ἀρτυμένας δι' εὐφυλογίαν ἀβιάσεων. Τὸ τέλος εἶνε παρατεταμένον, κουραστικόν, ὁ συγγραφεὺς δὲ ὑπέρμαχος τοῦ γάμου, διευκολύνει τρία συνοικεῖα ταυτοχρόνως.

Ἐκ τῶν ξένων κωμωδιῶν ἤρθε πολλὴ ἡ νεωτάτη φάσμα τοῦ Φεῦδω (τοῦ συγγραφέως τῆς «Κυρίας τοῦ Μαξίμου»), τὸ «Καθίσιο τοῦ μπεμπέ». Ἡ κ. Κυβέλη ἐπέεε θαυμάσια, μὲ πολλὴν ζωηρότητα.

ΠΟΙΚΙΛΗ ΣΕΛΙΣ

Γυναικεῖα νίκη

Ἡ γνωστὴ διὰ τὰ συγγράμματα καὶ μυθιστορήματα τῆς Ἰσπανίς κόμισσα Αἰμιλία Πάρδο Βατσάν. ἣτις ἀνέκαθεν ἐργάζεται ὑπὲρ τῶν λαϊκῶν τάξεων, διωριστὴ σύμβουλος τοῦ ὑπουργείου τῆς Παιδείας ἐν Ἰσπανίᾳ.

Ὁ διορισμὸς αὐτὸς δὲν πρέπει βεβαίως νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀποτέλεσμα τοῦ μεγάλου γυναικείου ἀγῶνος, ὅστις διεξάγεται καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην καὶ δι' εἰς μίαν χώραν, ὅπου ἡ ἀνδρική, πρὸ πάντων ἑσῶς ἡ γυναικεῖα μόρφωσις, εἶνε τὸσον παρημελημένη.

Ἡ πρόσληψις τῆς κομίσσης Βατσάν ὀφείλεται κυρίως εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τῆς Ἰσπανικῆς Κυβερνήσεως, νὰ χρησιμοποίησιν πρὸς τὸ καλὸν τῆς πατρίδος ἕνα τόσο ὅγιος καὶ δυνατόν πνεῦμα.

*

Ἀγνωστοὶ προσωπικότητες.

Εἰς μίαν αἰθούσαν τοῦ Γαλλικοῦ Ἰνστιτούτου εὐρίσκοντα φῦρδην-μύγδην εἰς τὰς γωνίας ὑπὲρ τὰ τριάντα ἀγάλματα, προτομαὶ καὶ συμπλέγματα ἀνδρῶν, οἱ ὁποῖοι φαίνεται, ὅτι εἰς τὴν ἐποχὴν τῶν ὑπῆρξαν κατ', ἀλλ' ἡ ἱστορία ἐληφθόνισεν νὰ τοὺς ἀναγράψῃ εἰς τὰς δέλτους τῆς.

Ἡ πληθώρα αὐτῇ τῶν ἀγνώστων ἐνδόξων—ἡ δόξα τῶν ὁποίων ἄλλως τε, εἶνε ἀρκετὰ ἀμφοσθητήσιμος,—ἤρχισεν ν' ἐνησυχῇ εἰς μέγαν βαθμὴν τὰς Γαλλικὰς ἀρχάς. Τί θὰ γίνοντο τόσα μάρμαρα; Καὶ θὰ ἄρκοῦν εἰς τὸ μέλλον αἱ ἀποθῆκαι τῆς παρακρατήσεως τοῦ Ἰνστιτούτου, διὰ τὴν καταπληκτικὴν αὐτὴν ὑπερπαραγωγὴν ἐνδόξων ἀνδρῶν;

Τὸ πρόβλημα τοῦτο ἀπασχολεῖ σοβαρώτατα ἰδίως τοὺς περιφήμους ἀθανάτους τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας, οἱ ὁποῖοι ὥρισαν ἐπιτροπὴν διὰ νὰ προσπαθῇ νὰ

πιστοποιήσῃ τὴν ταυτότητα τῶν ἐκ μαρμάρου μεγάλων ἀνδρῶν, οἱ ὁποῖοι μὲ τὰς κενὰς τῶν κόγχας παρατηροῦν ἀπὸ τὸ ἄγνωστον τοῦ παρελθόντος τοὺς σημερινούς Ἀκαδημαῖζους καὶ σιωποῦν.

Κάποιοι χαριτολόγοι «ἀθάνατος» ἐπρότεινε νὰ κτισθῇ δευτέρον Πάνθεον διὰ τοὺς ἀγνώστους μεγάλους ἀνδρας!

*

Ἐν μνημείῳ.

Εἰς τὸ Παρίσι θὰ ἐγεγῆν μνημεῖον εἰς ἕνα ἀπὸ τοὺς παραδοξότερους καὶ ὀλίγων τῶν μυθικῶν συγγραφεῖς τῆς Γαλλίας, τὸν Βυλλιέ ντε-λ' Ἀντάμ, τὸν ἀλλοκότως ζήσαντα εὐγενῆ ἀπόγονον τῶν ἱπποτῶν τῆς Μάλτας, ὁ ὁποῖος μίαν ἡμέραν παρουσιάσθη εἰς τὸν Ναπολέοντα τὸν Γον καὶ τοῦ ἐξήτησε τὸν θρόνον τῆς Ἑλλάδος.

Ὁ παράδοξος αὐτὸς ποῦ ἔγραψεν ἰδιαιτέρως ὥραϊας σελίδας, εἶχε χοιτεῦσαι ὡς φίλος καὶ ὁμοτράπεζος τοὺς μεγαλητέρους ἀνδρας τῆς ἐποχῆς του μέχρι καὶ τοῦ Βάγνερ καὶ τοῦ λόρδου Σκλισבורῦ. Εἰς τὴν Γαλλικὴν ἐκδυσιν τοῦ 1867 παρέθεσε γένημα ντυμένους ὡς Ἀμλέτος πρίγκηψ τῆς Δανίας. Ὁ Ἀκαδημαῖζος Λαβεράν τὸν περιγράφει ὁμιλοῦντα εἰς κύκλον φίλων ὡς ἐξῆς.

«Τὸν ἀκούομεν νὰ ξετυλίγῃ, νὰ μιμνᾷται, νὰ λέγει τὰς καταπληκτικὰς τοῦ ἱστορίας, τὰς ὥραϊας τοῦ χιμαῖρας, τὰ μεγάλα σχέδια τῶν ποιημάτων τοῦ θά. ἔγραφε, τὰς κολοσσιαίας τοῦ φιλολογικῆς ἐπιχειρήσεις, καὶ μᾶς ἐπνίγεν ὁ τρόμος εἰς τὴν ἰδέαν ὅλων αὐτῶν τῶν ἰδεῶν, εἰς τὴν σκέψιν ὅλων αὐτῶν τῶν σκέψεων, αἱ ὁποῖαι, στιγμιαίως, κατὰ ἑκατομμύρια, μεγαλειώδεις, ὑπέροχοι, φαιδραὶ, τρομεραὶ, ἔβραζαν, ἐκόχλαζαν, συνεκρούοντο καὶ ἐσχηματίζοντο ἀρχιτεκτονικὰ τέρατα εἰς κατακόμβας, εἰς κρύπτας, εἰς φυλακάς, εἰς Βαγενρικά δάση καὶ εἰς Δαντικοὺς κύκλους.»